Azîz Mahmud Hüdâyî Türbesinde Bulunan Envantere Kayıtlı Etnografik Eserler*

ERMAN GÜVEN
Araştırmacı - Yazar

Güzel İstanbul'umuzun Osmanlı Devri'nde en dindar insanlarının yaşadığı ve en çok camii ile mescidi bulunan semtlerinden birisi de Üsküdar'dır. Tarihî İstanbul suru içindeki semtlerin ve Galata gibi diğer en önemli yerleşim yerlerinin tam karşısında yer alan konumuyla ve muhteşem deniz manzarası ile dünyada eşine az rastlanan güzellikteki Üsküdar'ımızın en tanınmış evliyası şüphesiz Azîz Mahmud Hüdâyî Hazretleri'dir. Bu mübarek tekkeye ait pek çok eser türbe içinde oluşturulmuş depoda bu güne kadar adeta kutsal bir emanet gibi özenle korunarak günümüze ulaşmıştır. Bu türbeye ait eserler türbe envanter defterinde 163 kalemde kayıtlıdır. Zaman içinde bu eserler daha iyi koruma altına alınmak ve bilimsel araştırmacıların istifadesine müze ortamında sunulabilmek maksadıyla İstanbul Türbeler Müzesi Müdürlüğü'nün Sultanahmet Türbesi bitişiğinde bulunan deposuna getirilmişlerdir. Türbedeki demirbaş defterine kayıtlı eser sayısı ise 51 kadardır. Türbe envanter defterinin tek bir numarasına birden fazla eserler kayıt edildiğinden gerçek eser sayısı yukarıda verdiğimiz sayıdan çok daha fazladır. Her yıl yapılan mutad sayımları nedeniyle sandıklar içindeki eserlerin devamlı yer değiştirmeleri sonucunda eserlerin birbirlerine karışmış olduğunu da söyleyebiliriz. Kutu ve sandıklar içinde pek çok el yazması, belgeler, vakıf pusulaları, defterler bulunmaktadır. Bütün bu eserlerden kağıt cinsi arşiv belgesi niteliğinde olanlar şu anda Amerika'da Kuzey Caraloina Üniversitesi'nde görevli Dr. T. Cangüzel Zülfikar hocamız tarafından titizlikle numaralandırılıp tez haline getirildi. Bu çalışmalarından dolayı Cangüzel hocamıza çok teşekkür ederiz.

Gerek tarihimizce çok büyük bir öneme sahip büyüğümüz olması ile gerekse günümüzde de kabri, manevi huzur ve şifa arayan insanların ziyaretgahı olarak di-

Resim 1

Resim 2

ni bir cazibe merkezi olmaya devam eden Azîz Mahmud Hüdâyî Türbesi, her geçen gün daha da büyük cazibe merkezi olmaktadır. Depolarında muhafaza edilen bu çok kıymetli ata yadigârı eserleri tanıtmak için Üsküdar'da bir Azîz Mahmud Hüdâyî Hazretleri Müzesinin açılması ve bu eserlerin burada sergilenebilmesi bütün Türk-İslam Sanat Tarihi açısından çok önemli bir kültür hizmeti olacaktır. Bu sayede depo ortamında üst üste istif edilmiş sandıklar halindeki bu eserler modern bir ortamda restore edilip sağlıklı bir hale gelerek sergilenmiş olacaklardır. Yüzyıllardır Azîz Mahmud Hüdâyî Hazretleri Türbesi'nde bu eserlerin korunmuş olması ve türbeye vakfedilenden renkli gazlı mendillerden bir tanesinin bile kaybolmadan muhafaza edilerek günümüze ulaşmış olmasını bu büyük veliye duyulan büyük sevginin ve bizzat Azîz Mahmud Hüdâyî Hazretlerinin bereket ve kerameti olarak değerlendirilebiliriz.

1925 yılında tekkelerle birlikte türbeler de kapatılınca türbedeki eserler bir komisyonca sayılarak envantere kayıt edilmiştir. Türbe önce Topkapı Sarayı Müzesi Müdürlüğü'ne daha sonrada Türk ve İslam Eserleri Müzesi Müdürlüğü'nün koleksiyonlarına dahil edilmiştir. 1979 yılından itibaren de İstanbul Türbeler Müzesi Müdürlüğü'ne bağlı bir birim olarak ziyarete açık bir türbedir. Yaptığımız incelemede Türk ve İslam Eserleri Müzesi'nde Azîz Mahmud Hüdâyî Hazretleri dergahından getirilmiş 2733 numaralı envantere kayıtlı Mahmud Celaleddin hattı bir levha bulunmaktadır[1].

Yine Topkapı Sarayı Müzesi'nde de Kutsal Emanetler Bölümünde Şeyh Efendi'nin bizzat kullandığı bir ayakkabısının yer aldığını tespit ettik. Bu eserin de I. Dünya Savaşı sırasında muhtemelen 1915'li yıllarda bir Kabe anahtarı ve paşmak ile birlikte korunması için emaneten Topkapı Sarayı'na getirildiğini ve son-

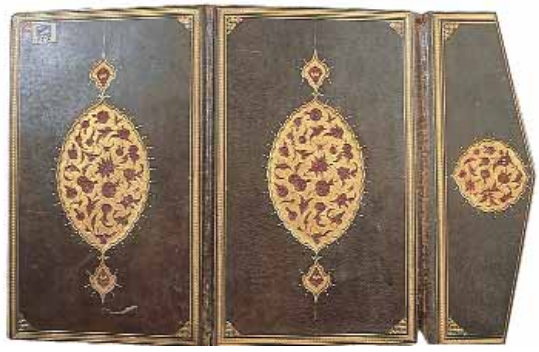

Resim 3

Resim 4

radan bu eserlerin müze envanterine geçirildiğini görmekteyiz[2]. Ancak Azîz Mahmud Hüdâyî Türbesi'nden başka hangi eserlerin diğer müze envanterine kayıt edildiğini araştırıp bulmak gerekmektedir.

Vakıflar Hat Sanatları Müzesi envanterinde de muhakkak bazı eserler türbemizden müzeye gelmiş olabilir, bütün bu konuları araştırmamız gerekiyor. Türbe envanterine kayıtlı eserleri cinslerine göre ana başlıklar altında incelemeyi daha uygun bulduk. Böylelikle türbedeki sanatsal birikimleri topluca incelemiş olacağız.

1- Kağıt, Kitap, Hat Levhaları Ve Bu Türden Eserler: Türbemizdeki eşyaların çoğunluğunu bu gruptaki eserler oluşturmaktadırlar.

A- Kur'ân-ı Kerîmler: Türbede bulunan pek çok Kuran-ı Kerim'den 21 adet el yazması Kur'ân-ı Kerîm günümüze gelmiştir. Muhtemelen türbedeki daha kıymetli eserlerin şu anda diğer büyük müzelerin envanterlerine kayıtlı olduğunu düşünmekteyiz. Kur'ân-ı Kerîmlerin çoğu 19.-20. yüzyıllara ait eserlerdir. Nitekim bu eserlerin çoğunluğu son döneme ait hat ve tezhipleri içermektedirler.

Resim 1: Envanter defterinin 4. numarasına kayıtlıdır. Fatiha ve Bakara Sureleri tezhiplidir. Zahriye sayfası tezhiplidir ve bu sayfada Refize Sultan tarafından vakıf edildiği kaydı vardır. Hicri 1293 tarihlidir. 15 satırlık nesih yazılıdır. Eserin hattatı Mehmed Behçet olup, ketebe tarihi 282'dir. Resimde eserin Hattı icaze ile yazılmış son sayfası, ketebe sayfası görülmektedir.

Resim 2: Türbe envanter defterinin 9 numarasına kayıtlıdır. Bu eser ketebesiz olmasına rağmen çok okunmaktan yıpranmış ve dağılmış olmakla birlikte 17.-18. y.y. klasik hat ve tezhip özelliklerini taşımakta olup, yazısı da oldukça mü-

Resim 5

Resim 6

kemmel bir nesih hattı içermektedir. Bu nedenle bizce çok önemli bir hattatın eseridir ve hattının ve tezhibinin uzmanlarca karşılaştırılarak eserin değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyim. Her sayfasında 15 satırlık nesih yazı vardır.

B- Vakfiye Kitapları; Osmanlı Devrinde türbeye büyük veya küçük oranda binlerce vakfın yapıldığını biliyoruz. Bu vakıfların bazıları devrinin sanat özelliklerini yansıtan ciltli kitaplardan oluşmuştur.

Resim 3: Türbedeki kitap cinsi eserlerin cilt kapaklarının her birisi Türk ve İslam Sanatları'nın önemli bir kolu olan ciltçiliğimiz açısından da çok önemlidir. Bilhassa vakfiyelerin ciltleri çok özenle hazırlanmış eserlerdir. Türbe envanterinin 117 numarasına kayıtlı ve 37 sayfalık bu eserin içeriği II. Üsküdar Sempozyumu'nda Sayın Prof. Dr. Hasan Kâmil Yılmaz hocamızca anlatılmıştır[3].

Resim 4: Envanter defterinde 162 numaraya kayıtlı Halil Paşa'ya ait vakfiye kitabıdır. Kahverengi meşin cilt kapaklı olan eser rik'a yazısı ile yazılmıştır. Cilt kapaklarının içi ebru ile kaplıdır. Bu vakfiye ve diğer bütün kitapların içi dışı ebrularla kaplı olduğundan bu kitapların tarihlerinden de yararlanılarak Ebru Sanatı'nın gelişimini izlemek ve bu konuda bilimsel bir çalışma yapmak çok iyi olabilir.

Resim 5: Envanter defterinin 161. numarasına kayıtlı bir vakfiyedir. Kırmızı miklepli, meşin ciltlidir. Talik yazı ile yazılmıştır. Tezhipsizdir. Azîz Mahmud Hüdai için vakfiyedir.

Resim 6: Envanter defterinin 137. numarasına kayıtlı bir vakfiyedir. Azîz Mahmud Hüdâyî Hazretleri vakfiyesidir. Tarak ebru ile kaplı bir eserdir.

Resim 7: Envanter defterinin 135 numarasına kayıtlıdır. Vakfiyedir. 1019/1611 tarihlidir.

Resim 7

Resim 8: Envanter defterinin 131. numarasına kayıtlı başka bir vakfiyedir. Ciltli ve dışı ebru kaplı bir eserdir.

Resim 9: Envanter defterinin 128. numarasına kayıtlı vakfiye kitabıdır. 1244/1828 tarihinde Saliha Hatun'un türbeye yaptığı vakfı olup 48 sayfalık bir eserdir.

Resim 10: Envanter defterinin 127. numarasına kayıtlıdır. Cilt kabı süslü bir eserdir. Mirahor Hasan Ağa'nın H. 1133 tarihli vakfiyesidir.

Resim 11: Envanter defterinin 126. numarasına kayıtlı bir vakfiye kitabıdır. Prof. Dr. Hasan Kâmil Yılmaz hocamız bu eseri II. Üsküdar Sempozyumu'nda geniş olarak tanıtmıştır.

Resim 12: Envanter defterinin 124. numarasına kayıtlıdır. 22 sayfalık bir eserdir. 1073/1662 tarihlidir. Baş sayfası tezhipli, diğer sayfaları altın çerçevelidir.

Resim 13: Envanter defterinin 123. numarasına kayıtlıdır. Ciltli ve 29 sayfalık bir eserdir. Raziye Hatun'un türbeye vakfiyesidir.

Resim 14: Envanter defterinin 122. numarasına kayıtlı bir eserdir. Vakfiye Mustafa Ağa ve Ahmed Bey'in müştereken mevlüt okutmaları ile ilgilidir.

Resim 15: Envanter defterinin 121. numarasına kayıtlı vakfiye kitabıdır. İki vakfiye tek bir ciltle ciltlenmiştir. 24 sayfadır. Mehmed Sadık ve Mehmed Arif mühürlüdür.

Resim 16: Envanter defterinin 120. numarasına kayıtlıdır. İki vakfiye bir aradadır. Tezhipli olup, Mehmed Sadi ve Mehmed Arif mühürlüdür. 121-122 numaralı eserlerde olduğu gibi iki kişi bir arada ortak vakıflarda bulunuyorlar. Bu eserlerin incelenmesinde çok ilginç yardımseverlik örneklerine rastlayabiliriz.

Resim 8

Resim 17: Envanter defterinin 119. numarasına kayıtlıdır. Yine iki vakfiye bir aradadır. 60 sayfalık bir eserdir. 1012 / 1603 tarihli olup, Kaptan-ı Derya Sinan Paşa'nın vakfiyesidir.

Resim 18: Envanter defterinin 118. numarasına kayıtlı bir vakfiyedir. 59 sayfalık eserin baş sayfası tezhiplidir. Es'ad bin Sadettin mühürlüdür.

Resim 19: Envanter defterinin 141. numarasına kayıtlı 9 adet fermandır. Azîz Mahmud Hüdâyî Asitanesiyle ilgili padişah buyruklarıdır. Bazıları tezhipli, bazıları yarı tezhipli fermanlardır. Bu eserler de Sayın Dr. T. Cangüzel ZÜLFİKAR hocamızca tezinde incelenmiştir.

Resim 20: Envanter defterinin envanter defterinin 142. numarasına kayıtlı fermanlardan birisidir. Tezhipli ve çok güzel olan bu eser levha haline getirilmiştir.

Resim 21: Envanter defterinin 144 numarasına kayıtlı bir levhadır. Karton üzerine Oniki İmam'ın isimleri ve Silsileyi Şerif yazılıdır. Hazreti Azîz Mahmud Hüdâyî'ye aittir.

B-Levhalar: Türbe envanter defterinde 38. kalemde levhalar kayıtlıdır. Ancak birden fazla levha topluca tek bir numaraya kayıt edildiğinden toplam levha adedi 59 olarak tarafımızca tespit edilmiştir. Bu eserlerin çoğunluğu Azîz Mahmud Hüdâyî Hazretleriyle ilgili "Tarikat Yazıları" adıyla veya "Tekke Yazısı" diye literatürde isimlendirilen eserlerdendir. Bunun yanında Hilye-i Saadet ve İcazet Levhaları da bulunmaktadır.

Resim 9

Resim 22: Talik yazı ile yazılmış, 1372/1952 tarihli eserin hattatı Necmettin Okyay Bey'in talebesi Ali Bey'dir.

Resim 23: Türbenin orijinal kalemişi hat levhaları pencere üzerlerinde dikdörtgen kartuşlar içinde yer almaktadır. Bu yazılardan bir örnek İbrahim Hakkı Konyalı "Üsküdar Tarihi" adlı eserinde bu yazının Mahmud Celaleddin'in eseri olduğunu yazar.

Resim 24: Türbenin harem ana giriş kapısı üzerinde talik yazı ile yazılı "Destur Ya Hazret-i Pir" yazılı levha, envanter defterinde 91. numaraya kayıtlıdır.

Resim 25: Peygamber Efendimize salavat sözlerinin yer aldığı bir hat levhasıdır. Envanter Defterinin 86. numarasına kayıtlıdır.

Resim 26: Suluboya olarak Celvet-i Tarikatı Tac-ı şerifinin resmedildiği bir levhadır. Eserin envanter numarası 160' tır.

Resim 27: Türbede muhafaza edilen Cihar yar-ı Güzin levhaları hattatının kim olduğu belli değildir. Çünkü ketebeli olması gereken levha yoktur. Yazı tarzından İbrahim Hakkı KONYALI'nın Üsküdar Tarihi adlı eserinde, Mahmud Celaleddin'e ait olduğunu söyler. Yazının karakteri de Mahmud Celaleddin'in harflerine çok benzemektedir. Resimde türbe envanter defterinin 80. numarasına kayıtlı olan eserlerden birisi görülmektedir.

Resim 28: Türbede topluca hat levhalarının demirbaş'ın 33. numarasına kaydedilmiş olduğunu görmekteyiz. Resimde kalıp içine beyaz mürekkeple doldurarak yazılmış bir hat eserini görmekteyiz.

Resim 10

Ahşap cinsi eserler:

a) Rahleler:

Resim 29: Türbedeki envanter defterinin 98,99,100no ya kayıtlı rahlelerden bir örnek görülmektedir.

Kumaş Cinsi Eserler: Türbede çok miktarda kumaş cinsi eserler mevcuttur. Bu eserler genellikle sanduka Kabe örtüsü Ravza-ı Mutahhara örtüsü, elbise, sarık gibi malzemelerdir.

Resim 30: Türbede muhafaza edilen Kâbe örtülerinden bir örnek 156,157 numaraya kayıtlı eserlerden birisidir. Aslında Kabe örtüleri muhtemelen her sanduka üzerinde teberrüken bulunan eserlerdir. Kâbe örtüleri her sene yenilendiğinden genellikle siyah zemin üzerine bordo zemine ve yeşil zemine Ravza-ı Mutahhara örtüleri ise çok değişik desen ve renkte üretilmişlerdir. Muhtemelen Resimde yeşil atlas üzerine bir örtü görülmektedir.

Resim31: Kanuni Sultan Süleyman Devri klasik formlarında üretilmiş Kâbe örtülerinden bir örnek: Resimde eserin arka yüzü görünmektedir. Bilindiği gibi Kâbe örtüleri her yıl yenilenir ve bir sene evvelki yıpranan Kabe örtüleri İstanbul'a getirilir ve cami ve türbelerde sandukaların üzerlerine örtülürdü.

Resim32: 156 numaralı envantere kayıtlı siyah renkli kendinden jakarlı bir başka Kâbe örtüsüne örnek

Resim33: Türbedeki 105 numaralı sanduka içinde yer alan kutsal eşyaları saygıyla tutmak için kullanılan "destimal" adı verilen mendillerden bir örnek: Bu az rastlanan bir örnektir. Bu eser de eskiden sanduka üzerinde muhafaza edilmekte idi.

Resim 11

Resim34: Türbede muhafaza edilen kayıtlı seccadelerden bir örnek envanter defterine 158 numarasına kayıt edilmiştir. El işidir.

Resim35: Kumaş cinsi eserlerin üzerinde yer alan klasik tarzda karanfil desenli ve bir şemseli bir desen.

Resim36: 107 numaralı envanter kayıtlı büyük bir sandık içinde Hz Pir'e ait eserler muhafaza edilmektedir. Bunların içinde bulunduğu ahşap sandıktan bir görünüm.

Resim 37: Hz Pir'e ait takkelerin görünümü.

Resim 38: Topkapı Sarayı Kutsal Emanetler bölümüne emanetler dairesine I.Dünya Savaşı sırasında korunması amacıyla verilen Azîz Mahmud Hüdâyî Hazretlerinin pabucunun Sayın Hilmi Aydın'ın "Mukaddes Emanetler" kitabında yer alan fotoğrafı.

Resim 39: Hz Pir'in terlikleri.

Resim 40: 105-106-107 numaralı sandıklar içinde Hz Pir'in oğul ve kızlarının ve bazı Şeyh Efendilerin kullandıkları ayakkabı tülbent ve benzeri eşyalar da türbede muhafaza edilen eşyalarına örnek. Hazretleri Pir'in mescitleri.

Resim 41: 107 numaralı sandıktaki eserlerden kutsal eşyalardan bir örnek. Takke üzerine sayılarla âyetlerin ebcet karşılıkları yazılmıştır.

Resim 42: 107 numaralı sandıkta bulunan Tac-ı Şeriflerden bir örnek

Resim 43: Yine orijinal bir Celvetî Tarikatı'na ait Tac-ı Şerif

Resim 44: Hz Pir'in halifesi Cennet Efendi'nin Türbesi; "Azîz Mahmud Hüdâyî" camisinin giriş kapısının karşısında olup, bu türbe yandığından buradaki eserlerde Azîz Mahmud Hüdâyî Hazretlerinin Türbesi'nde muhafaza edilmektedir. Resimde Cennet Efendi'nin Tac-ı Şerifi görülmektedir.

Resim 12

Resim 45: Bir Tac-ı Şerif'in 13 diliminin üstten görünümünü görmekteyiz.

Resim 46: Bir başka Tac-ı Şerif. Bu eserler hiç restore edilmemiş, orijinal vaziyette durmaktadır. Hepsinin de onarılamaya bakıma ihtiyaçları vardır.

Resim 47: Azîz Mahmud Hüdâyî Camisinin alt katında yıllarca açıkta, rüzgarda, sıcakta, soğukta kalan Cennet Efendi Türbesi'nin Tac-ı Şerifleri 1980'li yıllarda Türbe eser deposuna tarafımdan getirilip muhafaza altına alınmıştır. Bunlardan örnekler.

Resim 48-49: Sandıkların genel görünüşleri. 106 numaralı sandıktaki eserlerin bohçalarla muhafaza edilişini gösteren resim.

Resim50: Asitane Şeyhine ait 146 numaralı envantere kayıtlı yeşil renkli biniş.

Resim 51: Hz Pir'e ait 107 numaralı sandıkta muhafaza edilen hırkanın bugünkü durumunu gösteren resim.

Resim52: Aynı hırkanın başka bir görünümü.

Resim53: Hz Pir'e ait tılsımlı bir gömlek ve namaz takkeleri.

Resim 54: Hz Pir'e ait başka bir hırka olup, 106 numaralı sandıktadır.

Resim 55: Aynı hırkanın başka bir görünümü.

Resim 56: Hz Pir'in başka bir elbisesi.

Resim 57: Hz Pir'e ait kemer ve takkeler 107 numaralı sandıkta bulunmaktadır.

Resim 58: Hz Pir'in asaları. Envanter numarası 110.

Resim 59: Türbe ve Azîz Mahmud Hüdai Asitanesi'nin isminin yazılı olduğu 3 adet mühür örneği 163. numaraya kayıtlı bu eserler türbeye en son olarak Azîz Mahmud Hüdâyî Hazretleri'nin torunları tarafından hediye edilen eserlerdir.

Resim 13

Resim 60: Abanoz ağacından zikir tespihleri. Envanter numarası 102.

Resim 61: Hz Pir'in asası. Evvelden sanduka üzerine muhafaza edilen zikir tespihleri ve türbedarın kullandığı 16 numaralı demirbaşa kayıtlı yazı takımının görünüşü.

Resim 62: Hz Pir'in 105 numaralı sandıkta muhafaza edilen ve Bulgurlu'daki dergahına giderken kullandığı eğerin görünümü.

Resim 63: Türbede muhafaza edilen, hacıların teberrüken hactan getirdikleri kutsal toprakların muhafaza edildiği eski şişeler.

Resim 64: Aynı şişelerin başka bir görünümü. Muhafaza edildikleri deri muhafazası.

Resim 65: Türbenin kayıtlı Osmanlı Devri'nden kalma bir avize.

Resim 66: Türbenin ana kubbesi üzerinde asılı avizesinin görünümü. Eser envanter numarası 97'dir.

Resim 67: Türbe girişinde duran demirbaşa kayıtlı eski saat.

Resim 68: Türbede 62 numaralı envantere kayıtlı iki şamdan. Türbede toplam 17 adet şamdan muhafaza edilmektedir.

Resim 69: Yine şamdanlardan görünüm

Resim 70: Buhûrdan, gülâpdan ve asâ'dan görünüm.

Resim 71: Türbe demirbaşına kayıtlı 2 nolu su güğümü

Resim 72: Bir başka su güğümünün türbe içinde orijinal durduğu yerden bir görünüm.

Resim 73: Türbede yer alan demirbaşın 13 nosuna kayıtlı yazı takımı.

Resim 14

SONUÇ:

Bu çalışmadan Azîz Mahmud Hüdâyî Türbesi'nin İstanbul'da bulunan türbelerden Osmanlı devrinden beri koleksiyonu dağılmadan yerinde muhafaza edilen ve Osmanlı Devri'ndeki türbe ve dolayısıyla tekkelerdeki gündelik yaşam ve etnoğrafik ve otantik malzemelerin neler olduğu hakkında orjinal bilgiler verebilecek bir kültür hazinesi olduğunu rahatlıkla tespit edebiliyoruz. Türbenin günümüze kadar ulaşan eşyaları ile rahat rahat büyük bir müze açılabilir. Dileğimiz yetkililerin bu malzemeyi çağdaş bir müze ortamında gelecek kuşaklara taşıması olacaktır.

Not:

*Bu tebliği hazırlamamda emeği geçen dairemiz bilgisayarcısı Serhat TEKSARI'ya, fotoğrafları çeken müdürlüğümüz uzmanı Ali ZİYREK'e, envanter çalışmalarından istifade ettiğim Sanat Tarihçisi Server DAYIOĞLU'na, Üsküdar Belediyesi'nden değerli müdürümüz Seyfettin ÜNLÜ'ye ve slaytlarından yararlandığım İSAV'ın değerli yetkililerine çok teşekkür ederim. Erman GÜVEN

DİPNOTLAR

[1] Eserde: "Âyinedir bu âlem her şey Hakk ile kâim / Mir'ât-i Muhammed'den Allah görünür daim" yazılıdır. 19.y.y' a tarihlenen Mahmud Celaleddin hattı (Türk ve İslam Eserleri Müzesi, 2733) Topkapı Sarayı Müzesi Müdürlüğü'nde açılan "Sultanların Aynaları" adlı sergide yayınlanmıştır. bk. Sergi kataloğu, s. 51.

[2] Hilmi Aydın, Hırka-ı Saadet Dairesi ve Mukaddes Emanetler, s. 233.

[3] II. Üsküdar Sempozyum Bildirileri, c. 1, s. 173.

Resim 15

Resim 16

Resim 17

Resim 18

Resim 19

Resim 20

Resim 21

Resim 22

Resim 23

Resim 24

Resim 25

Resim 27

Resim 26

Resim 28

Resim 29

Resim 30

Resim 31

Resim 33

Resim 32

Resim 34

Resim 35

Resim 36

Resim 37

Resim 39

Resim 38

Resim 41

Resim 40

Resim 43

Resim 42

Resim 44

Resim 45

Resim 47

Resim 46

Resim 49

Resim 48

Resim 50

Resim 51

Resim 52

Resim 53

Resim 54

Resim 55

Resim 56

Resim 57

Resim 58

Resim 59

Resim 61

Resim 60

Resim 62

Resim 63

Resim 64

Resim 65

Resim 67

Resim 66

Resim 68

Resim 69

Resim 70

Resim 71

Resim 72

Resim 73